

ZBĄSZYNEK

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2009 -2013**

I. WPROWADZENIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powstał w oparciu o diagnozę środowiska przedstawioną w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zbąszynek na lata 2008-2013. Założenia programu są zgodne z misją samorządu lokalnego w sprawie rozwiązywania problemów społecznych. Program został przygotowany w oparciu o cele strategiczne i szczegółowe zawarte w strategii. Opracowanie niniejszego dokumentu jest jednym z priorytetowych zadań wynikających z Lokalnego Programu Pomocy Społecznej w Gminie Zbąszynek na rok 2009.

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest :

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362).

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE ZBĄSZYNEK

Z danych ewidencji ludności (stan na 31.12.2008 r.) wynika, że w Gminie Zbąszynek zamieszkuje 8.302 mieszkańców, z czego 41 % stanowią kobiety. Dominującą grupą wiekową są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, tj. kobiety między 18 a 60 rokiem życia oraz mężczyźni między 18 a 65 rokiem życia - 5535 osób. Szczegółowe dane odnośnie struktury wiekowej przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Zbąszynek

Kategorie wiekowe mieszkańców	2008 rok		
	ogółem	miasto	wieś
Przedprodukcyjny 0-17 lat	1714	983	731
Produkcyjny Kobiety 18-60 lat	2687	1673	1014
Produkcyjny Mężczyźni 18-65 lat	2848	1755	1093
Poprodukcyjny Kobiety 61 lat i więcej	753	460	293
Poprodukcyjny Mężczyźni 66 lat i więcej	300	183	117
RAZEM	8302	5054	3248

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Zbąszynku.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie (stan na 31.12.2008r.) wynika, że z każdym rokiem wzrasta liczba przeprowadzanych interwencji domowych w związku z przemocą. W 2007 roku przeprowadzono siedem interwencji domowych, a w 2008 policjanci interweniowali czternaście razy.

Szczegółowe dane dotyczące interwencji przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Interwencje domowe policji

Interwencje domowe	Liczba interwencji w roku	
	2007	2008
Procedura „Niebieskiej Karty” ¹	7	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Świebodzinie

Wśród podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w I połowie 2009 roku dwie rodziny objęto pomocą z uwagi na występującą przemoc, w 2008 roku wsparcia z tego tytułu udzielono sześciu rodzinom a w 2007 roku ośmiu. W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2008 roku figurowało 76 osób zgłoszonych przez członków rodziny, pracowników socjalnych, policję, prokuraturę oraz inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu. Na podstawie analizy ankiet zgłoszeniowych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustalono, że w blisko 80 % ankiet pojawiają się informacje dotyczące wszczynania awantur, używania siły fizycznej, wyzisk, popychania i szarpania oraz wyganiania innych członków rodziny przez osoby zgłaszane do leczenia.

Badania „ Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie” przeprowadzone przez TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w październiku 2007 roku dowodzą, że co piąty Polak (20%) doświadczył w swoim życiu jednej formy przemocy, co dziewiąty (11%) dwóch różnych form, natomiast czterech na stu (4%) było ofiarami trzech jej form, a co setny (1%) był narażony na wszystkie cztery rodzaje przemocy, tj. przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej i ekonomicznej. Osoby, które przynajmniej raz doświadczyły przemocy w rodzinie – niezależnie od tego, jaką przybierała ona formę – to częściej kobiety

(39%) niż mężczyźni(32%). Spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinach. Okazuje się, że 46% ofiar – niezależnie od rodzaju

¹ Procedura działania w przypadku interwencji wobec przemocy domowej stosowana przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Regulacje Prawne: Zarządzenie nr 162 Komendanta Głównego Policji z 18 lutego 2008 r. w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, (Dz. Urz. KGP Nr 4, poz. 30), Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004 roku.

przemocy – stwierdziło, że przynajmniej raz sprawca był w momencie zdarzenia pod wpływem alkoholu.

III. PROGRAM

ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
2. Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
3. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc.

CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

I. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów

Zadanie 1:

Stworzenie Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Cel powołania zespołu:

szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb.

Zadania zespołu:

- kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
- wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania,
- kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,
- zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”,
- gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy,
- występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie 2:

Poszerzenie działalności Punktu poradnictwa dla ofiar przemocy domowej

Cel realizacji zadania:

1. wsparcie prawne i psychologiczne ofiar przemocy,
2. działania korekcyjno-edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne sprawców przemocy domowej.

Proponowane dyżury specjalistów: psycholog, prawnik, terapeuta, pracownik socjalny

Zadania Punktu:

- 1) udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- 2) udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego,

- 3) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- 4) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno – korekcyjne wobec sprawców przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- a) liczba porad udzielonych ofiarom przemocy,
- b) liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi,
- c) liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi.

II. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego

Zadanie 1:

Przygotowanie i udostępnienie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym

Cel realizacji zadania:

Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej

Realizacja zadania:

- 1) utworzenie gablot informacyjnych w Urzędzie Miasta, Ośrodku Pomocy Społecznej, Komisariacie Policji, Ośrodku Kultury Sportu i Rekreacji, szkołach i placówkach opieki zdrowotnej oraz systematyczne aktualizowanie umieszczonych tam informacji,
- 2) rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy,
- 3) publikowanie w Zbąszyńskim Kwartalniku informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,
- 4) rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych,
- 5) udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 2:

Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością

Cel realizacji zadania:

Nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją

Realizacja zadania wobec wybranych grup:

- 1) dzieci i młodzież:
 - a) prowadzenie zajęć edukacyjno-wychowawczych w szkołach i świetlicach środowiskowych,
 - b) realizacja szkolnych programów profilaktyki przemocy,
 - c) wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania bez agresji,
- 2) dorośli:
 - a) poradnictwo w trakcie edukacji przedmałżeńskiej,
 - b) konsultacje z psychologiem,
 - c) terapia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - d) uczestnictwo w spotkaniach grupy AA i Al-Anon oraz grupy terapeutycznej.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- a) liczba utworzonych gablot informacyjnych,
- b) ilość rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- c) liczba publikacji w Zbąszyneckim Kwartalniku,
- d) liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- e) liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego,
- f) liczba udzielonych porad w trakcie edukacji przedmałżeńskiej,
- g) liczba udzielonych porad psychologicznych i prawnych,
- h) ilość przeprowadzonych terapii.

III. Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie

Zadanie 1:

Udział osób i grup zawodowych w specjalistycznych szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy

Cel realizacji zadania:

- Podniesienie poziomu wiedzy różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy.
- Profesjonalne przygotowanie poszczególnych grup do realizacji działań pomocowych.

Realizacja zadania:

- 1) gromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- 2) pozyskiwanie różnych ofert szkoleniowych z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- 3) finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej.

Wskaźniki realizacji celu:

- a) liczba przeszkolonych osób,
- b) ilość sfinansowanych szkoleń.

REALIZATORZY PROGRAMU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku we współpracy z:

- samorządem lokalnym,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbąszynku,
- Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji w Zbąszynku,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Świebodzinie,
- sołectwami,
- szkołami,
- policją,
- sądem,
- organizacjami pozarządowymi i kościołem Katolickim.

OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy w rodzinie,
- 3) podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- 4) zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5) zwiększenie skuteczności oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie,
- 6) zmniejszenie skutków psychologicznych wynikających z przemocy,
- 7) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy,
- 8) nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2009-2013 są środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Szczegółowe plany działań wynikające z programu wraz z kosztami ich realizacji i źródłem finansowania przedstawiane będą corocznie w Lokalnym Programie Pomocy Społecznej.